

LA RELACIÓ LABORAL

IPO 1

RA 3

ÍNDEX

1

Treball i
dret laboral

2

Origen i rang de les
normes laborals

3

Drets i obligacions
dels treballadors

4

Drets col·lectius
dels treballadors

5

Poders i facultats
de l'empresa

6

Organismes que
protegeixen als treballadors

Los niños y mujeres embarazadas
trabajaban a la par de los hombres y sus
ingresos eran menores.

1

EL TREBALL I EL DRET LABORAL

PREGUNTA OBERTA A TOTHOM

**El treball es pot considerar
únicament una mercaderia?**

**Quina època és la més rellevant per a l'
ésser humà en relació al treball?
Per què? què va sorgir en aquesta època?**

El dret del treball o dret laboral

És el **conjunt de normes que regulen el treball** prestat de manera personal, voluntària, per compte d'altri, retribuïda i en relació de dependència amb l'empresa.

El dret laboral ha desenvolupat els següents **instruments** per a assolir els seus objectius:

Establir les condicions mínimes de treball.

Constituir vies de defensa, com el procés judicial.

Crear organismes per a vigilar la normativa, com la Inspecció de Treball o tribunals.

La **norma més important** que regula el treball a Espanya és la Llei de l'**Estatut dels Treballadors**.

1.1 Les relacions laborals

La relació laboral únicament estarà sotmesa al dret laboral quan aquest treball reuneixi les següents **característiques**:

PERSONAL	La persona contractada ha de desenvolupar el treball personalment.
VOLUNTARI	La persona decideix lliurement i voluntàriament oferir els seus serveis i finalitar-hi.
PER COMPTE D'ALTRI	El treballador és contractada, el que suposa que el resultat del seu treball i els mitjans de producció pertanyen a l'empresa.
RETRIBUÏT	S'ha de percebre una contraprestació o retribució per l'activitat duta a terme.
DEPENDENT	L'empresa organitza l'activitat i decideix quan, on i com ha de fer-se.

PREGUNTA OBERTA A TOTHOM

**Treballareu voluntàriament o
condicionats per les circumstàncies?**

PREGUNTA OBERTA A TOTHOM

Consideres que el treball a distància és dependent i subordinat?

1.2 Les relacions no laborals

L'ET exclou del dret del treball una sèrie d'activitats que no compleixen els requisits assenyalats o perquè es regulen per altres lleis.

Funcionaris públics	Activitat sota l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic (EBEP)
Prestacions personals obligatòries	Formar part d'una mesa electoral o d'un jurat.
Treballs d'amistats o bon veïnatge	Voluntariat a ONG. No comporten remuneració.
Treballs familiars, tret dels assalariats	Fins al 2n grau que visquin amb l'empresari.
Agents comercials o intermediaris	Serveis sota un contracte mercantil.
Membres del Consell d'Administració	Si no fan altres funcions a l'empresa.
Transportistes per compte propi	Titulars d'una autorització administrativa per fer SP amb vehicle propi.
Treballadors per compte propi	Activitat sota el Règim Especial de Treballadors Autònoms

1.2 Les relacions no laborals

1.3 Les relacions laborals especials

L'ET considera relacions laborals especials les que **requereixen una regulació singular en algun aspecte** (salaris, vacances, jornades, horaris, etc.).

Alta Direcció

Llar familiar

Presos

MIR - EIR- PIR - FIR - BIR -
QIR - RFIR

Artistes

Agents comercials
(comissions)

Diversitat funcional
CET

Esportistes professionals

2

L'ORIGEN I EL RANG DE LES NORMES LABORALS

2.1 La jerarquia de les normes laborals

Unió Europea	Reglaments, directives, etc. com la lliure circulació dins de la UE.
Constitució Espanyola	Drets fonamentals com a la igualtat i no-discriminació, el de reunió i manifestació, i el de llibertat sindical.
OIT	Normes com el Conveni Internacional del Treball 171 sobre el treball nocturn
Lleis - Corts Generals	Lleis orgàniques i ordinàries, com el text refós de l'Estatut dels Treballadors, i la LPRL.
Rang de Llei - Govern	Reial Decret Llei i Reial Decret Legislatiu.
Reglaments - Govern	Normes que despleguen les lleis, com el reglament Reial Decret que estableix el SMI.
Convenis col·lectius	Cada empresa aplica un conveni col·lectiu, que és un acord entre representants dels treballadors i de l'empresa.
Contracte de treball	Acord lliure entre treballador i empresa on s'estableix les condicions particulars de cada relació laboral.
Costums locals i laborals	Norma de conducta repetitiva considerada obligatòria i pot ser que no estigui recollida en una norma escrita, com reduir la jornada laboral el 24 i 31 de desembre

2.2 Els principis per aplicar les normes laborals

PRINCIPI de ...	SIGNIFICAT	EXEMPLE
Jerarquia normativa	Les normes de rang superior prevalen sobre les de rang inferior, llavors aquestes no poden contradir el que diuen les normes de rang superior.	Una llei no pot establir un contingut contrari al que hi ha a la Constitució Espanyola.
Norma mínima	Les normes de rang inferior no poden empitjorar les condicions de treball establertes en les de rang superior.	Un conveni col·lectiu no podrà establir menys dies de vacances dels que diu l'ET.
Norma més favorable	Si hi ha 2 o més normes aplicables a un cas, s'aplicarà la que estableixi les condicions de treball més favorables per al treballador.	En una empresa tenen 25 minuts de descans segons conveni. Quan és adquirida per una altra empresa que aplica un conveni que diu "descans de 15 minuts", s'aplicarà el conveni més favorable per als treballadors.
Condició més beneficiosa	El personal té dret a conservar les millors condicions de treball atorgades per l'empresa amb voluntat clara i amb continuïtat en el temps.	Gaudir 2 anys del descans per berenar sense haver de recuperar aquest període. Si posteriorment el nou conveni establís una altra cosa, aquest temps de descans computable com de treball es considera un dret adquirit.
Irrenunciabilitat de drets	Els treballadors no poden renunciar als drets reconeguts en les disposicions legals i els convenis col·lectius.	La plantilla no pot rebutjar el seu dret a vacances retribuïdes, al salari mínim pactat en el conveni.
<i>In dubio pro operario</i>	Els tribunals interpretaran la norma laboral de la forma que resulti més beneficiosa pel treballador.	Si una clàusula d'un contracte laboral admet més d'una interpretació, escolliran la que perjudiqui menys al treballador.

3

DRETS I
OBLIGACIONS
DELS
TREBALLADORS

Drets Individuals

- 1- Ocupació efectiva del lloc de treball
- 2- Lliure elecció de professió o ofici.
- 3- Promoció i formació professional en el treball.
- 4- Integritat física i política adequada de protecció i seguretat.
- 5- A la desconnexió digital.
- 6- Respecte a la intimitat i protecció davant les ofenses.
- 7- Percepció puntual del salari.
- 8- Exercici individual de les accions derivades del contracte laboral.
- 9- Igualtat i no-discriminació.
- 10- De resistència.
- 12- Altres que es derivin del contracte de treball.

Desconnexió digital

PREGUNTA OBERTA A TOTHOM

**Es pot acomiadar a una
dona embarassada?
És discriminatori?**

Obligacions

- 1- Complir les obligacions del lloc de treball.
- 2- Observar les mesures de prevenció de riscos laborals.
- 3- Complir les ordres i les instruccions de l'empresa.
- 4- Contribuir a la millora de la productivitat en l'empresa.
- 5- No competir amb l'activitat de l'empresa.
- 6- Les que derivin del contracte laboral.

Quan es pot desobeir l'ordre de l'empresa?

- 1- Quan les ordres **afectin a la seva vida privada.**
- 2- Si suposa un **risc greu per a la seva salut.**
- 3- Si atenta **contra la dignitat personal.**
- 4- Si va en **contra de la legalitat.**

PREGUNTA OBERTA A TOTHOM

Vulnera la dignitat
del treballador que
l'empresari el faci
anar vestit de
càntir?

4

DRETS COL·LECTIUS
DELS
TREBALLADORS

Drets Col·lectius

- 1- Llibertat sindical (afiliar-se).
- 2- Informació, participació i consulta en l'empresa (mitjançant els representants).
- 3- Negociació col·lectiva (condicions de treball).
- 4- Adopció de mesures de conflicte col·lectiu (manifestacions, tancaments, vaga, tancada patronal).
- 5- Reunió (en assemblea).
- 6- Vaga (reivindicacions laborals).

4.1 La llibertat sindical

La llibertat sindical a Espanya és un dret fonamental de les persones, reconegut en l'article 28 de la Constitució Espanyola.

Contingut de la llibertat sindical	*El treballador té dret a afiliar-se al sindicat que triï. *Ningú pot ser obligat a afiliar-se ni que se'n desafilii. *Dret a fundar sindicats.
Qui pot exercir el dret a lliure sindicació	*Treballadors per compte d'altri. *Aturats i jubilats. *Autònoms que no tinguin personal a càrrec seu. *Policia Nacional, Autonòmica i Municipal.
Qui NO té dret a sindicar-se	*Membres de la judicatura i fiscalia. *Membres de les Forces i Cossos de Seguretat sotmesos a disciplina militar (Guardia Civil i Forces Armades).

4.2 La representació unitària

Està constituïda pels **delegats i delegades** de personal i el **comitè d'empresa**, que representen totes les persones treballadores.

Funcions:

- ***Vigilar el compliment de les normes** laborals i de les condicions de seguretat i salut.
- ***Rebre informació** sobre la situació econòmica i d'ocupació, l'absentisme laboral, etc.
- ***Emetre informes** en cas d'expedients de regulació d'ocupació, reduccions de jornada, etc.

4.3 La representació sindical

Les persones **treballadores afiliades** a un sindicat podran **constituir seccions sindicals** dins de l'empresa.

Les **seccions sindicals** podran **escollir els delegats sindicals** sempre que l'empresa tingui **més de 250 treballadors**, i que el sindicat a què pertanyi aquesta secció tingui **representació en el comitè d'empresa**.

4.4 La negociació col·lectiva

La **Constitució Espanyola** reconeix el **dret a la negociació col·lectiva** laboral entre els representants dels treballadors i els de l'empresa com a instrument mitjançant el qual s'estableixen les **condicions col·lectives** de treball.

El **fruit** d'aquesta negociació és el **conveni col·lectiu**.

En **primer** lloc, s'aplica el **conveni col·lectiu d'empresa**. Si aquest no existeix, s'aplica el d'àmbit **provincial, autonòmic** o **nacional** (per aquest ordre) corresponent a l'activitat d'aquesta empresa.

La **denúncia** és la comunicació que una de les parts fa a l'altra per a **comunicar-li**, abans que acabi el període establert, que **no té intenció de prorrogar** la vigència del conveni i que **vol negociar un de nou**.

4.5 El conflicte col·lectiu

Els conflictes col·lectius laborals són **discrepàncies** entre una empresa i un grup de treballadors sobre les **condicions de treball existents o pactades** en els contractes o en el conveni col·lectiu.

Els conflictes col·lectius es poden exterioritzar de 2 maneres:

- ***Sense suspensió del treball:** manifestacions, concentracions, treball lent, tancaments, accions informatives, etc.

- ***Amb suspensió del treball:** vaga dels treballadors i tancament patronal adoptat per l'empresa.

4.6 La vaga

La vaga és un **dret fonamental** dels treballadors reconegut a la Constitució Espanyola per a la defensa dels seus interessos davant un conflicte col·lectiu.

Consisteix en la **suspensió col·lectiva i pactada de la prestació del treball**, per iniciativa dels treballadors i segons el procediment legal.

Ha de ser **declarada** pels **delegats de personal**, el **comitè d'empresa**, els treballadors (**per majoria absoluta**) o els **sindicats**.

Es designa un **comitè de vaga**.

Han de ser **comunicades** a l'**empresa** i a l'**autoritat laboral** amb, com a mínim, amb **5 dies d'antelació**, i 10 si es tracta d'una vaga en serveis públics.

PREGUNTA OBERTA A TOTHOM

Creieu que hi ha algun col·lectiu o
professió sense dret a vaga?
Quin?

4.6 La vaga

Efectes que té la vaga sobre els treballadors:

**Suspensió del
contracte de
treball**

- No es percep salari del dia de vaga.
- Per cada dia de vaga es descompta el salari de la jornada i la part proporcional de les pagues extra i de la retribució corresponent al descans setmanal i als dies festius.

**Situació d'alta
especial en la
Seguretat Social**

- No es cotitza i no es té dret a la prestació per IT ni per atur durant la vaga.
- Es manté el dret a l'assistència sanitària.

PREGUNTA OBERTA A TOTHOM

Què passa amb el dret de lliure circulació quan es tallen carreteres per la defensa dels interessos particulars d'un col·lectiu?

Esteu a favor de tallar vies per realitzar manifestacions?
Quins drets es contraposen?

4.7 El tancament patronal

Consisteix en el tancament temporal del centre de treball per part de l'empresa en cas de vaga o de qualsevol altra irregularitat col·lectiva, com a mesura de pressió davant les persones treballadores.

Procediment:

- L'empresa ha de **comunicar el tancament** en un termini de 12 hores a l'autoritat laboral.
- El **tancament** es limitarà al **temps indispensable** per a assegurar que l'activitat pugui reprendre's.

Efectes:

- Se suspèn el contracte de treball i no es cobra salari ni es cotitza a la Seguretat Social (S.S.).
- Situació d'alta especial dels treballadors en la S.S.

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE INCLUSIÓN, SEGURIDAD SOCIAL
Y MIGRACIONES

TESORERÍA GENERAL
DE LA SEGURIDAD SOCIAL

INFORME DE VIDA LABORAL

De los antecedentes obrantes en la Tesorería General de la Seguridad Social al día , resulta que D/Dña , nacido/a el , con ,
Número de la Seguridad Social , , domicilio en

ha figurado en situación de alta en el Sistema de la Seguridad Social durante un total de días Años meses días

Presenta las situaciones que se relacionan en las sucesivas hojas del presente informe.

Durante los días indicados en el párrafo anterior Vd. ha estado de forma simultánea en dos o más empresas del mismo Régimen del sistema de la Seguridad Social -pluriempleo-, o en dos, o más Regímenes distintos del citado sistema -pluriactividad-, durante un total de días, por lo que el total de días efectivamente computables para las prestaciones económicas del Sistema de la Seguridad Social es de días Años meses días

5

PODERS I FACULTATS DE L'EMPRESA

5.1 El poder de direcció, el poder de control i el poder disciplinari

Poder de **direcció**

Facultat per a
**donar ordres i
instruccions**

Poder de **control**

Capacitat de
**controlar el
compliment
d'ordres i
instruccions**

Poder **disciplinari**

Potestat per a
**sancionar
incompliments**

PREGUNTA OBERTA A TOTHOM

En Joan ha rebut al seu treball una ordre que no li agrada i creu que no li correspon a ell aquesta funció.

No sap si complir-la o no.

Què faries tu al seu lloc?

L'Amadeu treballa en la construcció d'habitatges, però no fa cas de les ordres de l'encarregat de l'obra, i no es posa el casc de seguretat.

Està el treballador incomplint alguna ordre o té llibertat per posar-se el casc si vol?

5.3 El poder de vigilància i el dret a la intimitat

L'empresa pot adoptar les mesures que consideri oportunes per a **vigilar i controlar el compliment de les obligacions** dels treballadors, però sempre **respectant la seva dignitat i la seva intimitat**.

Mesures de control	Com s'ha de fer
Videovigilància	L'empresa no necessita el consentiment dels treballadors. El personal ha de set informat. No videovigilància en vestidors, serveis, menjadors, zones de descans, etc. No audio ni micròfons en zones de treball.
Escorcoll	Quan sigui necessaris per a la protecció del patrimoni empresarial i de plantilla. Màxim respecte a la intimitat i la dignitat de la persona. Presència del treballador i d'un representant legal d'aquests o companys. En el centre de treball i en horari laboral.
Eines informàtiques	Advertir als treballadors dels controls per a comprovar que es fa un ús correcte. Segons conveni col·lectiu es pot fer una inspecció sense avís previ.
Revisions mèdiques	Les dades mèdiques seran confidencials i sota secret professional. El personal ha de donar la seva conformitat al reconeixement. La negativa a ser reconeguda pot comportar la suspensió de drets econòmics. L'ús de detectius i de xarxes socials per a comprovar situacions d'IT és legal.

6

ORGANISMES QUE PROTEGEIXEN AL TREBALLADOR

6.1 La Inspección de Treball

És un òrgan de l'Administració de l'Estat, amb la **finalitat** de **vigilar i controlar el compliment de la legislació laboral**.

Els **inspectors** poden **entrar lliurement** als centres de treball, **investigar, revisar** els llibres i la **documentació** relativa a la Seguretat Social, **suspendre les activitats** que es duguin a terme sense complir les normes de seguretat i higiene i, si escau, **aixecar actes** d'infracció pels incompliments dels empresaris, que hauran d'abonar la sanció econòmica que correspongui.

6.2 Els tribunals laborals

